

و مراجع عصر، به دریافت اجازه اجتهاد نائل آمد.

او بهنگامی که در سال ۱۲۸۸ هجری قمری فحطی عظیمی در نجف و سایر شهرهای عراق به وقوع پیوست و مرحوم میرزای شیرازی حوزه را به «سامراء» انتقال داد، نجف را ترك گفت و به شیراز مراجعت نمود و به وظایف روحانیت و تدریس فقه و اصول قیام نمود و پس از فوت مرحوم والدش بجای ایشان در مسجد مولا به اقامه جماعت پرداخت.

مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی در کتاب «هدیه الرازی الی الامام المجدد الشیرازی» که به اسامی شاگردان مرحوم میرزای شیرازی اشاره کرده درباره حاج میرزا حسین فرزند علامه مولی محمد علی فرزند احمد محلاتی می نویسد:

«وی مقیم شیراز و بزرگتر از دو برادرش میرزا ابراهیم و میرزا محسن بود در نجف نزد میرزا شاگردی کرد و به سامراء مهاجرت نمود بلکه به شیراز بازگشت و مرجع عموم مردم گردید. مورد وثوق خاص و عام بود. فرزند عالمش شیخ جعفر، پس از مراجعت از سامراء شاگردی استاد ماعلامه حاج میرزا حسین طهرانی نجفی را نمود» (۱).

مرحوم «رکن زاده آدمیت» درباره وی می نویسد:

«شیخ محمد حسین بن مولی محمد علی بن احمد شیرازی معروف به محلاتی از فقهاء و فضلاء قرن سیزدهم و اوائل قرن چهاردهم هجری است و صاحب اعلام الشیعیه می نویسد: از برادرش میرزا ابراهیم و میرزا محسن از حیث سن بزرگتر بود و در نجف مدتی

در خدمت مجدد شیرازی تحصیل می کرد و چون مرحوم میرزا بسامراء رفت (۱۲۹۱) وی به او ملحق نشد بلکه به شیراز بازگشت و در آنجا با مورد شرعیه پرداخت و مرجع عام شد و بسیار مورد وثوق خاص و عام بود چون مردی بود متقی و صاحب محاسن اخلاقی - در سال هزار و سیصد و اند در شیراز وفات یافت» (۱).

وی در سال ۱۳۰۹ قمری بهنگام صبح بطور ناگهانی از دار دنیا رحلت نمود جنازه اش به عتبات عالیات منتقل و در نجف اشرف دروادی السلام در کنار قبر مرحوم والدش در بقعه مخصوص دفن گردید و طبق گزارش خفیه نویسان انگلیسی همان روز بازارها را محض احترام آن مرحوم بسته بودند (۲).

مرحوم شیخ محمد حسین دارای سه فرزند ذکور می باشد که بزرگترین آنها مرحوم شیخ محمد حسن متولد سال ۱۲۷۹ قمری بود که در حیات پدرش در مسافرت به مشهد مقدس در تهران به رحمت ایزدی پیوست و در شهر ری در جوار حضرت عبدالعظیم بخاک سپرده شد (۳).

و مرحوم آیت الله حاج شیخ محمد جعفر نیز دومین پسرش بود که بعداً درباره آن مرحوم به تفصیل سخن خواهیم گفت.

فرزند دیگر آن مرحوم، آیت الله شیخ محمد رضا محلاتی متولد سال ۱۳۰۰ هجری قمری است که او نیز پس از تحصیلات وافیه در شیراز جهت تکمیل تحصیلات خود به نجف اشرف مشرف شد و در یکی از حجرات مدرسه حاجی توری برای مطالعه و تحقیق و حل مشکلات علمی عزلت گزید و از درس آیات و مراجع

(۱) دانشمندان و سخن سرايان فارس ج ۲ / ۲۶۳

(۲) وقایع اتفاقیه ص ۲۹۸

(۳) آیت الله محلاتی، ص ۲۴

(۱) ترجمه هدیه الرازی الی الامام المجدد الشیرازی ترجمه اداره کل تبلیغات